

КАФЕДРА СКРИПКИ

Фах (підготовка магістерської виконавської програми)

Освітній ступінь

магістр

Спеціальність

025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма

«Музичне мистецтво»
Скрипка

Статус

обов'язкова

Форма контролю

іспит/ атестаційний іспит

Курс	1-2
Семестр	1-3

ECTS	10
Годин	300
Індивідуальні заняття	96
Самостійна робота	204

Інформація про викладача

ПІБ	Баженов А.І. , професор, завідувач кафедри скрипки Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського, народний артист України. Спренціс О.В. , доцент кафедри скрипки Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського.
Профіль викладача	https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0001-7055-3565
e-mail	a_bazhenov@hotmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Мета дисципліни – на базі навчальних досягнень освітнього ступеню «бакалавр» підготувати магістерську виконавську програму і шляхом захисту її на атестаційному іспиті одержати освітній ступінь «магістр».

Завдання дисципліни – зосередити увагу студента на:

- успішному опануванні всіх дисциплін навчального плану підготовки магістрів;
- підготовці магістерської виконавської програми на високому професійному рівні;
- підготовці магістерської наукової роботи;
- завершальному етапі підготовки скрипаля у вищому музичному навчальному закладі – успішному складанні державного іспиту з магістерської виконавської програми та захисту магістерської наукової роботи для одержання освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» з кваліфікаціями: магістр музичного мистецтва, артист-соліст-інструменталіст (концертний виконавець), артист камерного ансамблю, артист оркестру, викладач ЗВО III-IV рівня акредитації).

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- навчальний репертуар підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»;
- базову та допоміжну спеціальну літературу;
- історію виконавства на скрипці;
- методику викладання гри на скрипці;
- технологію читання нот з листа;
- специфіку роботи з концертмейстером, оркестром (ансамблем).

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- підготувати магістерську виконавську програму для захисту її на державному іспиті;
- зосередити увагу на специфіці майбутньої діяльності (магістр музичного мистецтва, артист-соліст-інструменталіст (концертний виконавець), артист камерного ансамблю, артист оркестру, викладач ЗВО III-IV рівня акредитації);
- вільно читати ноти з листа;
- грати з концертмейстером, оркестром (ансамблем).

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії;
- ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті;
- ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

- СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції;
- СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду;
- СК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики;
- СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / композиторській / педагогічній діяльності;
- СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації;
- СК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти;
- СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету;
- СК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного/навчального матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1 Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності;
- ПРН 3 Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві;
- ПРН 4 Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків;
- ПРН 5 Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській

діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію;

ПРН 6 Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських та педагогічних інтерпретацій;

ПРН 7 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;

ПРН 8 Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу /диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача;

ПРН 9 Здійснювати ефективне управління мистецькими проектами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення;

ПРН 10 Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.

Перелік тем

1. Розвиток та удосконалення скрипкової техніки та технічні засоби.
2. Жанри музичних творів
3. Стильові особливості виконуємих творів (бароко, класицизм, романтизм, імпресіонізм, сучасна музика).
4. Робота над поліфонією як найбільш складною формою скрипкового музикування.
5. Жанрові та інтонаційні особливості української музичної скрипкової літератури.
6. Твори епохи бароко.
7. Твори доби класицизму.
8. Твори доби романтизму.
9. Твори доби імпресіонізму.
10. Скрипкові твори сучасності.

Форми та технології навчання

Дисципліна Фах (підготовка магістерської виконавської програми) для студентів освітнього ступеня «Магістр» кафедри скрипки НМАУ ім. П.І. Чайковського складається з індивідуальних занять з викладачем, академічних концертів з виконанням довільної програми за вибором студента у 1-му, 2-му, 3-му семестрах) та самостійної роботи студента, а також включає неодноразові виступи на відкритих концертах фахової практики.

Навчальні ресурси

Нотний матеріал скрипкового репертуару, музикознавча та методична література за фахом представлені у вільному доступі в бібліотеці та читальній залі Академії. Всі необхідні додаткові матеріали надсилаються персонально електронною поштою, Viber, Messenger, Telegram.

Методи контролю

Поточний контроль здійснюється за результатами аудиторної (індивідуальної) роботи, самостійної роботи, академічних концертів. Вимоги до академічних концертів - виконання довільної програми за вибором студента у 1-му, 2-му, 3-му семестрах.

Підсумковий контроль. Якість засвоєння навчального матеріалу у період підсумкового контролю здійснюється за програмними вимогами іспитів у 1-му, 2-му семестрах та виконання всієї програми атестаційного іспиту у 3-му семестрі.

Виконавські вимоги до атестаційного іспиту:

- Поліфонічні твори для скрипки соло: дві частини сонати або чотири частини партити (дублі не вважаються частинами партит);
- Концерт (I або II та III частини тричастинних концертів, дві частини чотиричастинних, одночастинні концерти виконуються повністю);
- Дві п'єси (одна віртуозного характеру).
Бажано в структурі магістерської виконавської програми представити твори підвищеної складності, а саме:
 - сонати і партити Й.С.Баха для скрипки соло, інші поліфонічні твори.
 - концерти: А.Вівальді («Пори року»), Й.С.Баха, Й.Гайдна, В.Моцарта, Л.Бетховена, М.Бруха, Ф.Мендельсона, Й.Брамса, Е. Лало, Н.Паганіні, Г.Венявського, М.Скорика, Є.Станковича, В.Косенка, А.Берга, С.Барбера, Б.Бріттена, тощо.

Система оцінювання

Семестри 1-3

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	академічний концерт	40
2.	відвідування занять	5
3.	самостійна робота	5
4.	іспит, атестаційний іспит	50
	Всього	100

Критерії оцінювання виконання програми та фахових знань студентів по 100-бальній шкалі

90-100-А (відмінно) – Студент бездоганно виконує музичні твори відповідно до програмних вимог, природно музикує, вільно, артистично тримається на сцені. Виконувані твори відповідають рівню підготовки студента. Вибір редакцій переконливий, трактування змістовне. Осмислення форми та драматургії, в цілому, проникнення в образно-емоційний зміст твору бездоганні. Темпо–ритмічна сторона, якість звучання, співвідношення фактури і динаміки, володіння артикуляцією та штриховою технікою, вибір аплікатури, інтонація, вібрато, темброва палітра відповідають рівню вимог кафедри скрипки НМАУ ім. П.І Чайковського. Має найвищий рівень інтелектуального та художнього самовираження як основу майбутньої діяльності артиста-скрипаля.

82-89-В (добре) – Студент демонструє відповідність виконуваних творів рівню підготовки. Виконання програми впевнене, цілеспрямоване. Вибір редакцій переконливий, трактування прийнятне. Осмислення форми, проникнення в образно-емоційний зміст твору переконливі. Студент володіє темпо-ритмом, динамікою, штриховою технікою. Вибір аплікатури, інтонація, вібрато, біжучість, артикуляція, акордова техніка на рівні вимог кафедри скрипки НМАУ ім. П.І.Чайковського. Має добре розвинений інтелект, художній смак, застосовує здобуті знання у виконавській діяльності.

74-81-С (добре) – Студент демонструє відповідність виконуваних творів рівню підготовки. Виконання програми впевнене, але не завжди переконливе. Вибір редакцій переконливий, трактування традиційне. Образно-емоційне осмислення окремих творів усвідомлене, але не переконливе. Є окремі зауваження відносно темпо-ритму, якості

звучання. Вибір аплікатури, вібрато, біжучість, акордова та штрихова техніка на рівні вимог кафедри скрипки НМАУ ім. П.І.Чайковського. Проте інтонація потребує більшої виразності. Має розвинений інтелект, художній смак, навички самостійного опанування обраною спеціальністю.

64-73-D (задовільно) – Студент демонструє певну відповідність виконуваних творів рівню підготовки. Притаманна естрадна витримка. Виконання творів усвідомлене, але не переконливе. Тракткування не відображає досвід відомих виконавців. Образно-емоційний план окремих творів недостатньо виразний. Звукова палітра потребує більшої відповідності стилю і характеру творів. Є недоліки у виборі аплікатур, штрихів, динаміки у відповідності до фактур виконуваних творів. Інтонація потребує більшої виразності. Інтелект і художній смак є достатніми для подальшого навчання.

60-63-E (задовільно) – Студент стабільно виконує музичні твори, що певною мірою відповідають рівню його підготовки. Проте, тракткування творів, їх образно-емоційне відтворення недостатньо переконливі. Звукова палітра потребує більшої виразності, вибір аплікатур і штрихів – відповідності стилю і характеру виконуваних творів. Інтонація не завжди відтворює ладо-гармонічну структуру твору. Підготовка студента дозволяє сподіватися на подальший професійний зріст.

35-59-FX (незадовільно) – Студент демонструє достатньо опановану програму, що певною мірою відповідає рівню його художнього та технічного розвитку. Тракткування творів стандартне, образно-емоційний план недостатньо усвідомлений. Інтонація, штрихи, динаміка, що є засобами інтерпретації, відпрацьовані поверхово; аплікатура в деяких місцях викликає запитання. Проте, при наполегливій подальшій роботі можливий певний професійний зріст.

1-34- F (незадовільно) – Студент володіє певними навичками та вміннями при виконанні музичних творів, які значною мірою не відповідають рівню його підготовки. Тракткування творів визначене недостатньо; емоційно-образне опрацювання незначне. Технічна підготовка бажає бути кращою, інтонація приблизна, звуковидобування, особливо атака звуку, акценти не відпрацьовані. Вибір аплікатури іноді викликає здивування. Музичне мислення студента сформоване примітивно, що свідчить про невизначеність перспективи майбутнього розвитку.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, відвідування культурно-мистецьких заходів, музичних фестивалів, конкурсів, концертів тощо.

Рекомендована література

1. Андрієвський І. Деякі проблеми розвитку української скрипкової школи в контексті еволюції європейської інструментальної музики // Науковий вісник НМАУ. – Вип. 14. – К., 2000.
2. Андрієвський І. Олексій Горохов – феномен виконавського стилю та педагогічної школи // Тези міжнародної науково-теоретичної конференції. – К., 2005.
3. Андрієвський І. Феномен школи в музично-виконавському мистецтві. // Тези міжнародної науково-теоретичної конференції. – К., 2005.

4. Боровік І. Український камерно-інструментальний ансамбль (Проблеми виконавства) – К., 1996.
5. Козін В. Гами і арпеджіо як універсальні вправи в навчальному процесі скрипаля. – ТОВ «Видавництво КІМ» – К., 2013.
6. Лятошинський Б. Спогади, листи, матеріали. В 2-х частинах. – К., 1986.
7. Стеценко В. Закономірності інтонування на скрипці. – К., 1977.
8. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці ч.1. – К., 1974; ч.2. – К.: Музична Україна, 1982.
9. Спренціс О. В класі Богодара Которовича (про роль особистості в становленні української скрипкової школи) // Науковий вісник НМАУ. – Вип. 22. – К., 2002.
10. Юсов С. Видатні викладачі скрипкових класів Київської консерваторії // Українське музикознавство. - №25. – 1990. Горохов О. Техніка Паганіні (упорядн. Козін В.). – ТОВ «Видавництво КІМ», – К., 2011.
11. Юр'єв О. Виразальні можливості скрипкових штрихів. – К.: Музична Україна, 1974.

Допоміжна

1. Menuhin Y. Violin: Six Lessons with Yehudi Menuhin: Faber Music, 1974 - 144 p.
2. Galamian I. Principles of Violin Playing and Teaching: Dover Music Publications, 2013 - 128 p.
3. Beckmann M. Leopold Mozart: The Art of the Violin: Mozartiana Classics Salzburg, 2008 - 320 p.
4. Stowell R. Beethoven: Violin Concerto. – Cambridge : Cambridge University press, 1998 – 126 p.
5. Johnson J. Francesco Geminiani: The Art of Playing on the Violin: London: MDCCLI, 2010 - 68 p.